

Metodické stanovisko k postupu správních orgánů ve věci sídla a místa poskytování zdravotních služeb dle zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění účinném od 1. ledna 2022

S ohledem na přetrvávající interpretační a aplikační nejasnosti týkající se ustanovení § 18 odst. 1 písm. a) bodu 5. a písm. b) bodu 4., dále ustanovení § 19 odst. 1 písm. c) a dále ustanovení § 20a odst. 1 písm. b) zákona o zdravotních službách, ve znění účinném od 1. ledna 2022, Ministerstvo zdravotnictví vydává toto metodické stanovisko k postupu správních orgánů ve věci sídla a místa poskytování zdravotních služeb dle výše citovaných ustanovení.

Vybraná ustanovení zákona o zdravotních službách ve znění účinném k 1. lednu 2022

Ke dni 1. lednu 2022 nabyla účinnosti novela zákona o zdravotních službách, provedená zákonem č. 371/2021 Sb., jež nově upravuje některá vybraná ustanovení zákona o zdravotních službách následovně (změny zvýrazněné **tučně**):

§ 18

Žádost o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb

(1) Žádost o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb kromě náležitostí stanovených správním řádem obsahuje,

a) je-li žadatelem fyzická osoba

[...]

5. adresu **sídla a místa**, popřípadě míst poskytování zdravotních služeb, v případě zdravotnické dopravní služby nebo přepravy pacientů neodkladné péče adresu **sídla a místa jednotlivých pracovišť; jde-li o poskytovatele, který je povinen podle § 11 odst. 5 mít kontaktní pracoviště**, adresu **sídla a místa kontaktního pracoviště**,

[...]

b) je-li žadatelem právnická osoba

1. obchodní firmu nebo název, adresu sídla, v případě právnické osoby se sídlem mimo území České republiky též místo usazení závodu nebo organizační složky závodu právnické osoby na území České republiky,

[...]

4. adresu **sídla a místa**, popřípadě míst poskytování zdravotních služeb, v případě zdravotnické záchranné služby, zdravotnické dopravní služby nebo přepravy pacientů neodkladné péče adresu **sídla a místa jednotlivých pracovišť; jde-li o poskytovatele**,

který je povinen podle § 11 odst. 5 mít kontaktní pracoviště, adresu **sídla a místa kontaktního pracoviště**,

[...]

§ 19

Rozhodnutí o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb

(1) *Rozhodnutí o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb fyzické osobě kromě náležitostí stanovených správním řádem obsahuje*

[...]

*c) adresu **sídla a místa**, popřípadě míst poskytování zdravotních služeb, v případě poskytovatele zdravotnické záchranné služby, zdravotnické dopravní služby nebo přepravy pacientů neodkladné péče adresy míst jednotlivých pracovišť; **jde-li o poskytovatele, který je povinen podle § 11 odst. 5 mít kontaktní pracoviště, adresu sídla a místa kontaktního pracoviště**,*

[...]

(2) *Rozhodnutí o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb právnické osobě kromě náležitostí stanovených správním řádem obsahuje*

a) obchodní firmu nebo název poskytovatele, adresu jeho sídla, v případě právnické osoby se sídlem mimo území České republiky též adresu místa usazení závodu nebo organizační složky závodu právnické osoby na území České republiky, a identifikační číslo, bylo-li přiděleno,

[...]

d) náležitosti uvedené v odstavci 1 písm. b) až e).

[...]

§ 20a

(1) *Žádost o změnu rozhodnutí o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb podá příslušnému správnímu orgánu poskytovatel v případě zamýšlené změny*

[...]

b) adresy sídla a místa, popřípadě míst poskytování zdravotních služeb, adresy místa pracoviště poskytovatele zdravotnické záchranné služby, zdravotnické dopravní služby nebo přepravy pacientů neodkladné péče nebo adresy místa kontaktního pracoviště uvedené v oprávnění k poskytování zdravotních služeb podle § 19 odst. 1 písm. c), nebo

[...]

Zákon o zdravotních službách tak nově jako obligatorní součást žádosti o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb (dále také jen „oprávnění“) a rozhodnutí o udělení tohoto oprávnění stanoví „sídlo“ poskytování zdravotních služeb. S ohledem na množství se dotazy k této nové právní úpravě Ministerstvo zdravotnictví sděluje následující.

Obecně k pojmu sídla poskytovatele zdravotních služeb

Poskytovatel zdravotních služeb (dále také jen „poskytovatel“), ať už se jedná o osobu fyzickou nebo osobu právnickou, je podnikatelem ve smyslu § 420 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů. Sídlo je vedle obchodní firmy nebo jména druhým zásadním identifikačním prvkem podnikatele, neboť umožňuje obracet se na podnikatele a uplatňovat vůči němu nároky z právních vztahů a určuje místní příslušnost soudů a jiných orgánů státní moci pro soudní i správní řízení.

Každý podnikatel, ať už se jedná o právnickou či fyzickou osobu, má sídlo. Sídlo podnikatele blíže upravuje § 429 občanského zákoníku, které stanoví, že pokud je podnikatel zapsán ve veřejném rejstříku (typicky obchodní rejstřík), jeho sídlo se určí adresou zapsanou v tomto rejstříku. Nezapíše-li se podnikatel do veřejného rejstříku, je jeho sídlem místo, kde má hlavní obchodní závod (v případě poskytování zdravotních služeb není zdravotnické zařízení/místo poskytování ZS ničím jiným než obchodním závodem ve smyslu § 502 občanského zákoníku), popřípadě kde má bydliště.

Z výše uvedeného vyplývá, že sídlo podnikatele se určuje primárně faktickým stavem, nikoli jeho formální právní proklamací. Pouze v případě podnikatelů zapsaných ve veřejných rejstřících je jejich sídlo formálně určeno zápisem v těchto rejstřících, ale i v těchto případech zákon preferuje skutečný stav před formalistickým přístupem (srov. úpravu skutečného sídla podnikatele v § 429 odst. 2 občanského zákoníku¹).

K údajům o sídle v oprávnění u stávajících poskytovatelů – fyzických osob

Pokud se jedná o stávající poskytovatele – fyzické osoby, v jejichž oprávnění dosud nebyl evidován žádný údaj o „sídle“, Ministerstvo zdravotnictví zastává níže uvedený názor:

¹ Ustanovení § 429 odst. 2 občanského zákoníku stanoví následující: *Uvádí-li podnikatel jako své sídlo jiné místo než své sídlo skutečné, může se každý dovolat i jeho skutečného sídla. Proti tomu, kdo se dovolá sídla podnikatele zapsaného ve veřejném rejstříku, nemůže podnikatel namítat, že má skutečné sídlo v jiném místě.*

Poskytovatel – fyzická osoba standardně (byť nikoli bezvýjimečně, srov. např. § 42 písm. b) zákona o veřejných rejstřících²⁾) nebude zapsán ve veřejném rejstříku. V takovém případě se jeho sídlo bude určovat místem jeho hlavního obchodního závodu, tj. místem poskytování zdravotních služeb uvedených v oprávnění.

Pokud bude mít poskytovatel udělené oprávnění před 1. lednem 2022 a pro více míst poskytování zdravotních služeb, bude vhodné, aby v rámci případného řízení o změně tohoto oprávnění bylo stanoveno, které z těchto míst představuje jeho hlavní obchodní závod (hlavní místo poskytování).

V praxi to může vypadat tak, že hlavní místo poskytování bude označeno například „*sídlo a místo poskytování 1*“ a dále pak už jen „*místo poskytování 2*“, „*místo poskytování 3*“ apod.

Zároveň nelze pominout také ustanovení § 434 občanského zákoníku, které stanoví: *Dá-li podnikatel veřejnosti najevo, ve kterém místě podniká, umožní veřejnosti vstupovat s ním v tomto místě do právního styku v určené provozní době; jinak v době obvyklé.*

Poskytovatel zdravotních služeb podniká ve všech místech poskytování zdravotních služeb, tj. má zákonnou povinnost umožnit třetím osobám obracet se na něj na všech těchto místech, a to bez ohledu na jeho formálně stanovené sídlo.

Z ustanovení § 434 občanského zákoníku vyplývá, že v současnosti nehrozí žádné nebezpečí z prodlení v doplnění vydaných oprávnění k poskytování zdravotních služeb v souladu se zákonem o zdravotních službách, ve znění účinném k 1. lednu 2022, jelikož veřejnost se na poskytovatele může obracet všude, kde veřejně provozuje svou činnost.

V ojedinělých případech, kdy poskytovatel – fyzická osoba bude zapsán ve veřejném rejstříku, se uplatní obdobný postup jako u poskytovatelů – právnických osob, viz níže.

K údajům o sídle v oprávnění u poskytovatelů – právnických osob

Právnické osoby mají od svého ustavení určené své sídlo (srov. ustanovení § 136 odst. 1 věta první občanského zákoníku³⁾). Obligatorní náležitostí žádostí o udělení oprávnění, je-li žadatelem právnická osoba, je v souladu s ustanovením § 18 odst. 1 písm. b) bodu 1. zákona o zdravotních službách údaj o adrese jejího sídla, jakožto jejího identifikačního údaje. Tento identifikační údaj je rovněž obligatorní náležitostí rozhodnutí o udělení oprávnění právnické osobě, srov. ustanovení § 19 odst. 2 písm. a) citovaného zákona.

² Ustanovení § 42 písm. b) zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů, umožňuje dobrovolný zápis podnikatelů – fyzických osob do obchodního rejstříku.

³ Ustanovení § 136 odst. 1 věta první občanského zákoníku stanoví následující: *Při ustavení právnické osoby se určí její sídlo.*

Naproti tomu zákon o zdravotních službách, ve znění účinném od 1. ledna 2022, nově stanoví, že údaj o „sídle“ je obligatorní náležitostí žádosti právnické osoby o udělení oprávnění rovněž podle ustanovení § 18 odst. 1 písm. b) bodu 1. zákona o zdravotních službách. Mimoto je údaj o „sídle“ součástí rozhodnutí o udělení oprávnění právnické osobě rovněž dle ustanovení § 19 odst. 2 písm. d) ve spojení s odst. 1 písm. c) citovaného zákona.

V této souvislosti řeší příslušné správní orgány otázku, zda jsou tyto dva údaje v žádosti právnické osoby o udělení oprávnění nebo v rozhodnutí o udělení oprávnění právnické osobě totožné či nikoli.

Ministerstvo zdravotnictví k tomu zastává názor, že není účelné, aby tyto dva údaje o „sídle“ v žádosti nebo v rozhodnutí o udělení oprávnění týkajících se právnické osoby byly odlišné. V těchto případech se rovněž plně uplatní ustanovení § 434 občanského zákoníku.

Ke změnám oprávnění stran údaje o sídle

Na tomto místě Ministerstvo zdravotnictví pro úplnost dodává, že změna údaje o sídle uvedeného v oprávnění k poskytování zdravotních služeb bude spadat pod režim žádosti dle § 20a odst. 1 písm. b) zákona o zdravotních službách.

Ing. Mgr. Venuše Škampová
pověřená řízením odboru zdravotní péče

Metodické stanovisko č.j. MZDR 44893/2021-2/OZP vychází z právní úpravy účinné ke dni 1. lednu 2022.